

กาญจนา จันทบุผา 2551: การวิเคราะห์รูปแบบนันทนาการและประสบการณ์นันทนาการของ
ผู้มาเยือนแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปรินญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(อุทยานและนันทนาการ) สาขาอุทยานและนันทนาการ ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภวรรณ ฐานะกาญจน์, Ph.D. 159 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบนันทนาการและประสบการณ์นันทนาการของผู้มา
เยือนแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เปรียบเทียบประสบการณ์นันทนาการที่พึงปรารถนา
กับประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับจริงจากการไปเยือนแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติ เปรียบเทียบ
ประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับจริงจากการไปเยือนแหล่งนันทนาการแต่ละแห่ง และศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับกับความพึงพอใจโดยรวมและความต้องการกลับมาเยือน โดยใช้
แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากผู้มาเยือนจำนวน 500 คน จากแหล่งนันทนาการที่เป็นตัวแทนพื้นที่ศึกษา 5 แห่ง
คือ ไปงน้ำร้อนท่าปาย ถ้ำน้ำลอด น้ำตกผาเสื่อ พงษ์บัวตองคอยแม่อุคค และถ้ำปลา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
พรรณนา การวิเคราะห์ปัจจัย การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองประชากรแบบจับคู่ การวิเคราะห์
ความแปรปรวน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาเยือนส่วนใหญ่ไม่เคยมาเยือนพื้นที่ศึกษามาก่อน ใช้เวลาในแหล่งนันทนาการ
ประมาณ 1 ชั่วโมง 25 นาที โดยมีกิจกรรมชมทิวทัศน์เป็นกิจกรรมนันทนาการที่ผู้มาเยือนคาดหวังและเข้าร่วม
มากที่สุด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสามารถจำแนกกลุ่มประสบการณ์นันทนาการที่พึงปรารถนาได้ 5 กลุ่ม คือ
1) ด้านความเป็นอิสระ การผ่อนคลายความเครียด และพัฒนาจิตใจ 2) ด้านการผจญภัย ความท้าทาย การบุกเบิก
สิ่งใหม่ และพัฒนาสมรรถภาพร่างกาย 3) ด้านความสนุกสนาน การได้พบเห็นสิ่งใหม่ และหลีกเลี่ยงจากสภาพที่
จำเจ 4) ด้านการแสดงออกซึ่งความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ และ 5) ด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
(cumulative percentage of variance = 58.42) และสามารถจำแนกกลุ่มประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับได้ 4
กลุ่ม คือ 1) ด้านความเป็นอิสระ การผ่อนคลายความเครียด และพัฒนาจิตใจ 2) ด้านการผจญภัย ความท้าทาย
การบุกเบิกสิ่งใหม่ และพัฒนาสมรรถภาพร่างกาย 3) ด้านความสนุกสนาน การได้พบเห็นสิ่งใหม่ และหลีกเลี่ยง
จากสภาพที่จำเจ และ 4) ด้านการแสดงออกซึ่งความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ (cumulative percentage of
variance=55.39) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประสบการณ์นันทนาการที่พึงปรารถนากับ
ประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับ พบว่า มีประสบการณ์นันทนาการเพียง 16 คู่ที่แตกต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทาง
สถิติจากตัวแปรทั้งหมด 28 คู่ การเปรียบเทียบประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับทั้ง 4 กลุ่มจากการไปเยือนแหล่ง
นันทนาการแต่ละแห่ง พบว่า มี 3 กลุ่มประสบการณ์นันทนาการที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้าน
ความเป็นอิสระ ผ่อนคลายความเครียด และพัฒนาจิตใจ ($F=0.032$; $Sig.=.003$) ด้านการผจญภัย ความท้าทาย การ
บุกเบิกสิ่งใหม่ และพัฒนาสมรรถภาพร่างกาย ($F=3.877$; $Sig.=.004$) ด้านความสนุกสนาน การได้พบเห็นสิ่ง
ใหม่ และหลีกเลี่ยงจากสภาพที่จำเจ ($F=4.566$; $Sig.=.001$) และประสบการณ์นันทนาการที่ได้รับมีความสัมพันธ์
กับความพึงพอใจโดยรวมและความต้องการกลับมาเยือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กาญจนา จันทบุผา
ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

21 / 12 / 57